

פחד דוד

פרשת קורה כ"ו סיון תשע"ט 979

בחול קוראים פרשת שלח לך

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:32 | 7:24 | 7:29 | 7:14 **הדלקת נרות**

8:31 | 8:35 | 8:34 | 8:31 **מוצאי שבת**

9:15 | 9:21 | 9:18 | 9:16 **רבינו תם**

שבת מברכין, ראש חודש בימים רביעי-חמישי המולד ביום שלישי בשעה 16:38 ו-2 חלקים

הילולא דצדיקיא

כו - רבי יונתן בן עוזיאל

כז - רבי חנינא בן תרדיון

כח - רבי ישראל זאב גוסטמאן ראש ישיבת 'נצח ישראל'

כט - רבי שלמה דאנה

ל - רבי יום-טוב ידיד הלוי

א - יוסף הצדיק ע"ה

ב - רבי יוסף בן וואליד

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

משכיל לדוד

עושר שמור לבעליו לרעתו

שידע הקב"ה שבקורח טבועה מידה מגונה מאוד והיא מידת הקנאה. וכדי לשרש מדה זו ממנו ולסייע בידו לתקן את מידותיו הרעות, נתן לו הקב"ה עושר מאוצרותיו של יוסף הצדיק כדי שעל ידי שיתבונן בעשרו יזכור את יוסף ואת צדקותו ואת מידותיו הטובות והישרות. שעל אף שאחיו קנאו בו כמו שנאמר (בראשית לו, יא) "ויקנאו בו אחיו" ומררו את חיו והורידוהו למצרים - בכל זאת לא השיב להם כגמולם הרע והתנהג עמהם בחסד וברחמים. ומאיך הוא לא קינא במלכותו של יהודה, על אף שהיה יוסף העיקרי שבשבטים והמיוחד שבהם שהיה אהוב ונחמד אצל אביו יותר משאר האחים ולמד וספג את תורת אביו, כמו שנאמר (בראשית לו, ג) "כי בן זקנים הוא לו" ואומר התרגום - ארי בר חכים הוא ליה, והוא בנה של רחל אמנו שהיא עקרת הבית. ובכל זאת תפס יוסף במידת הענוה ולא ביקש גדולה וכבוד לעצמו, והיה משפיל עצמו ומתנהג עם כולם שווה בשווה, וכמו שנאמר (בראשית לו, ב) "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו" - שהיה משתף עצמו עם בני השפחות ומדבר אליהם באהבה וחיבה ורעות.

לכן ריחם הקב"ה על קורח ונתן לו מאוצרותיו של יוסף הצדיק, כדי שיוזכור את צדקותו ותומתו של יוסף וילמד ממידותיו הטובות להסיר את מידת הקנאה שהייתה טבועה בו ועל ידי כך יתקן את מידותיו. אולם לדאבונו לב לא השכיל קורח לקחת מוסר מעושרו כי הקנאה הוציאה אותו מן העולם. וכמו שכותב רש"י (במדבר טז, א) ומה ראה קורח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור, עד כאן. הרי שמידת הקנאה היא שהייתה בעוכריו להורידו לבאר שחת.

וכבר אמרו חז"ל (אבות ד, כא) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם. ואמרו חז"ל (סנהדרין קט, א) עושר שמור לבעליו לרעתו - אמר רבי שמעון בן לקיש זה עשרו של קורח מפני שלא השכיל לתת אל לבו את דרך חיו של יוסף הצדיק ללמוד ממנו את מידת הענוה שהייתה בו ולהתרחק מן הגאווה והקנאה, לכן ירד אל שפל המדרגה והסית ולחם נגד משה ואהרן. ומה עלה בסופו "וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (במדבר טז, לג).

לכן אמרו חז"ל שלקח מקח רע לעצמו, כביכול לקח וגנב ממון שאין מגיע לו. לפי שעיקר מטרת העושר שניתן לו היה כדי לשפר ולתקן מידותיו על ידי שיתבונן במעלת יוסף הצדיק - ואז עושר זה היה מגיע לו ביושר בצדק. אולם עתה שקינא במשה ואהרן ולא תיקן את מידת הקנאה, הרי שעושר זה כגזל בידו וכאילו נלקח בגניבה, ולכן אמרו שלקח מקח רע לעצמו - מקח שלא בצדק ושלא ביושר.

יהי רצון שנוכה לתקן את מידותינו וליישר את אורחותינו ונתרחק מהמידות המגונות והרעות כקנאה תאוה וכבוד, ונתעטר במידות טובות וישרות, אמן ואמן.

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (במדבר טז, א) אומרת הגמרא (סנהדרין קט, ב) מהו "ויקח" - אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו. כותב רש"י לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. וזהו שתרגם אונקלוס "ואיתפליג קורח" נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת.

נשמתו של כל יהודי כוללת בתוכה את שאר נשמותיהם של עם ישראל, כי כולם כלולים משורש אחד ובחיבור אחד. והשפעת היחיד גדולה ועצומה על הציבור בכללו, ובפרט בני התורה היושבים ועוסקים בתורת ה' והוגים בה- הרי שאחריות גדולה מוטלת על כתפיהם, כי שאר עם ישראל באשר הם מקושרים ומחוברים עמהם. ועל ידי עמל התורה יש בכוחם להשפיע השפעה רוחנית כבירה על שאר המון העם להתחזק גם בתורה ובמצוות.

כיום יש באחת מיישבותינו הקדושות אנשים בעלי תשובה שהיו קודם לכן ריקים מכל תוכן רוחני, אוכלי נבילות וטריפות ומחללי שבת, ללא תורה וללא מצוות. והנה עתה ברוך ה' התחזקו והתעלו והינם שומרי תורה ומצוות ומדקדקים בקלה כבחמורה, וכיצד זכו להעפיל לזרגת תשובה שכזו ולשנות את דרכיהם לטובה? בודאי בזכות אותם בני התורה העמלים בתורה, אשר תורתם משפיעה גם על כלל המון העם הפשוטים, כי נשמתם קשורה עמהם בקשר הדוק- קשר בל ינתק. וכמו שאמרו חז"ל; אורייתא, קודשא בריך הוא וישראל, חד הוא.

וזו הייתה צרתו של קורח, על אף שהיה מנושאי הארון והיה נביא, אולם מאחר ולקח עצמו לצד אחד והוציא עצמו מן הכלל, הרי שכבר נשמתו אינה כלולה בתוך הכלל והוא הסיר ממנו את אחריות הכלל, וכך נמצא שזכות הכלל לא עמדה לו, ולכן הוא נעקר מן העולם והפסיד את עולמו.

ובאמת שהדברים תמוהים; קורח לא היה אדם פשוט, אמרו חז"ל במדרש (תנחומא) חכם גדול היה קורח ומטועני הארון היה שנאמר "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (במדבר ז, ט) ואומר האריז"ל הקדוש "צדיק כתמר יפרח" עולה סופי תיבות קורח. הרי שהיה צדיק, ואם כן יש להבין כיצד הגיע לדיוטא כה תחתונה להיקהל ולחלוק על ה' ועל משיחו ולהסית את כל קהל עם ישראל נגד משה ואהרן. הרי לא היה חסר לו מאומה, גם עושר גם כבוד היו מנת חלקו וכמו שאומרת הגמרא (פסחים קט, א); אמר רבי לוי, משאוי שלש מאות פרוות לבנות היו מפתחות בית גזויו של קורח, עד כאן. ולפיכך מדוע הוציא דיבה על משה ואהרן ודיבר עליהם רכילות ולשון הרע?

עוד יש להבין - אם כל כך גדלה רשעותו של קורח מדוע בכל זאת זיכהו הקב"ה בעושר כה עצום, לשם מה קיבל זאת?

כדי שנבין זאת נתבונן ונראה מנין מקור העושר העצום שזכה לו קורח. הגמרא אומרת (פסחים קט, א); אמר רבי חמא בר חנינא, שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלתה לקורח. וחשבתי לבאר בסייעתא דשמיא, לפי

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ותומכיה מאושר

ימים ספורים לפני אחת מנסיעותיי לארצות הברית, בה התלווה אליי מזכירי הנאמן, רעייתו באה לפניי כדי לקבל ברכה והתלווננה שבימים האחרונים היא חשה בעייפות רבה שתוקפת אותה. היא גם סיפרה שעליהם לעבור דירה תוך זמן קצר וכל הקשיים יחד גורמים לכך שבבית שורר לחץ ומתח ואירה לא נעימה.

חשתי אי נעימות גדולה. הנה אישה זו מקריבה מעצמה ומכוחותיה ומאפשרת לבעלה להתלוות אליי בכל נסיעותיי, ובלבי נשאתי תפילה לקב"ה שישים פני את המילים הנכונות בהן אחזק אותה.

וכך פניתי ועודדתי את האישה:

"נכון הדבר שבעיות רבות ניצבות כעת בפנייך ואת נאלצת להתמודד עם קשיים מרובים מבית ומחוץ. אולם דעי שצרותיך אלו הן קטנות לעומת בעיות קשות בהרבה, נשים עקרות משוועות לפרי בטן, חסרי בית ומחוסרי כל מוצאים את מותם ברעב, ומחלות נוראיות הורגות את החולים בהן. זה עתה יצאה מחדרי אישה שהרופאים ל"ע גילו גידול בצווארה והיא נתונה בסכנת חיים. הצרות האישיות שלך, קשות ככל שתהיינה - ניתנות לפתרון ומאבדות מהעוצמה שלהן למול הצרה שלה, שהיא מתמודדת על חייה".

כך המשכתי ודיברתי על לבה, כשכל אותה העת חזרתי והזכרתי באוזניה משום מה דווקא את עניין הצוואר.

לבסוף קיבלה את דבריי ושה מעודדת לביתה.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

ומי חשב על הילד שקרא את הכתובה?

ולא יהיה כקורח וכעדתו" (במדבר יז, ה)

פרשת קורח כידוע נדרשת יפה, בכל זמן ועידן היא אקטואלית כאשר יצר המחלוקת בווער כאש בשדה קוצים במצע של מידות רעות קנאה וצרות עין. ועל כך מזהירה אותנו התורה לבל נתפתה להתנהג במידות שליליות, ולבל ניהפך לתלמידיו של קורח ועדתו חלילה.

ביריעה זו נספר (מתוך 'בכל נפשך') כמה עובדות על ראש ישיבת 'מיר' הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, שעל כתפיו הונחו החזקת אלפי בני ישיבה ברוחניות וגשמיות גם יחד, והוא באישיותו הטהורה ידע להלך בין הטיפות ולפעול בחכמה לבל יגיעו מעשיו לכדי חילול ה'.

כידוע בעקבות לימודים של מאות בחורים בישיבה בירושלים, נאלצה הנהלת הישיבה לשכור דירות בשכונת 'בית ישראל'.

ראש הישיבה הנחה את שוכרי הדירות, להיזהר שלא לגרום לפינוי משפחות שמתגוררות במקום בשכירות, על ידי כך שיציעו למשכיר כסף רב יותר ממה שמשלמים הדיירים הנוכחיים, ומשום כך יוציאו את הדיירים הנוכחיים מהבית.

לדבריו, בן תורה לא יוכל לעולם להצליח ולעלות בתורה, אם הגעתו לישיבה הייתה כרוכה בהוצאת משפחה מביתה. הצער והחיכוכים שייוולדו מעסקה זו הנם פרי רוחו של היצר שמבקש להיכנס בין כתלי בית המדרש ולהרעיל את האוירה במחלוקות ומריבות.

עד כמה היה זהיר מלצער שום יהודי, ועד כמה היה רגיש לרגשותיהם של אחרים יעידו העובדות הבאות:

פעם השתתף במסיבה תורנית שהוזמן אליה. כשהגיע לאולם הודה לו המארח על כך שפיאר את המסיבה בנוכחותו. אמר לו ראש הישיבה שהוא שמח לבוא, אמנם הוא יכול לשהות במסיבה זמן קצר בלבד, משום שהוא ממחר מאד למקום אחר. אמר לו אותו המארח שפלוני אלמוני עומד לדבר והוא אדם שבור וזקוק לעידוד, וביקש שיסכים להישאר לזמן קטן, לשמחו ולשמוע את דברותיו.

ראש הישיבה נעתר. הוא ישב והאזין בהקשבה לדברי אותו אדם, גם כשהלה האריך מאד המשיך להאזין לדבריו ברגיעה ולא גילה שום סימני לחץ. כשגמר את דבריו שיבח אותו בלב ונפש, זאת למרות שבעקבות כך נאלץ לאחר מאד למקום אליו היה צריך להגיע.

באחת החתונות בה השתתף ראש הישיבה זצ"ל, התעורר ספק באחד השמות הכתובים בכתובה, אם ניתן להבין את השם או לא. הספק התעורר תחת החופה, והחליטו לקרוא לילד קטן שיקרא מה שכתוב בכתובה. לאחר שהילד קרא כפי ראייתו, היה מבין המשתתפים שהתוכוח, האם הילד קרא נכון או לא. בתוך כל להט הוויכוח היה זה ראש הישיבה ששם לב שהילד הקטן, שלא הבין בדיוק על מה הוויכוח, נראה נבוך, כאילו הוא עצמו נתון בעין סערת הוויכוח.

בעינו הטובה והפקוחה הוציא ראש הישיבה מטבע מהכיס, נתנה לילד ואמר לו: "אתה אמרת טוב!"

במה מפטירין

הפטר השבוע: "זיאמר שמואל" (שמואל א; יא, יב)

הקשר לפרשה: בהפטר מסופר שהעם דורש משמואל שימנה עליהם מלך, ובפרשה מסופר שקורח מורד במשה רבינו ע"ה ומבקש שררה לעצמו. כמו כן בהפטר מסופר על שמואל שאמר: "את שור מי לקחתי", שהוא מענין הפרשה שבה אומר משה רבינו ע"ה: "לא חמור אחד מהם נשאתי".

נצור לשונך

הוחזק לכשר וצדיק

תולה ארץ על בלימה

המספר בשבח אדם שהשומעים לא יגנו אותו. כגון, שאינם מכירים אותו, מותר לשבחו אפילו ברבים כל שאינו משבחו יותר מדי.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הרהורי החרטה של קורח

אמרו חז"ל (בבא בתרא עד, א) על קורח, שלעתיד לבא יש תקווה לאחריתו והוא יזכה לחיי עולם הבא.

והאריז"ל הקדוש זיע"א הביא רמז על קורח על פי הפסוק (תהילים צב, יג) "צדיק כתמר יפרח" סופי תיבות "קורח", ללמד שברגעיו האחרונים חזר קורח בתשובה.

וייתכן להסביר זאת לאור העובדה, שכשם שבניו לא מתו כי חזרו בתשובה - כמו כן קורח. ואולי בדיוק באותן שניות שפתחה האדמה את פיה לבלועו, עלו בליבו הרהורי חרטה על מעשיו אלא שכבר היה מאוחר.

ונראה לי לומר שהרהורי תשובה אלו באו לו בעקבות בניו, כי הנה אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני קורח תשנ"ב) וזה לשונו - מה זכות היה בידן של בני קורח שינצלו? שבשעה שהיו יושבין אצל קורח אביהן לפתע ראו את משה ומיד כבשו פניהם בקרקע, אמרו אם נעמוד מפני משה רבינו, אנו נוהגין ביזיון באבינו וכבר נצטוונו על כבוד אב ואם. ואם לא נעמוד כבר כתיב (ויקרא יט, לב) "מפני שיבה תקום". מוטב שנעמוד מפני משה רבינו, על אף שאנו נוהגין ביזיון באבינו. באותה שעה הרחישו את ליבם בתשובה ועליהם אמר דוד המלך ע"ה (תהילים מה, ב) "רחש ליבי דבר טוב", עד כאן.

ומכאן יובהר מעל לכל ספק, שבשעה שראה קורח את בניו כיצד הם כובשין פניהם בקרקע ומתלבטים היאך לנהוג - ולבסוף העדיפו את כבודו של משה מפני כבודו של אביהם, מעשה זה החדיר בתוך לבבו של קורח הרהורי חרטה גדולים. וגם הוא ביקש לחזור למוטב כי התבייש ממידת דרך הארץ שלהם, אלא שקשה היה לו להתגבר על יצר הכבוד והגאוה שהיו בליבו.

אולם בשעה שראה כי כלתה אליו הרעה וגורלו נחרץ למוות, והנה בעוד רגע קט תפתח האדמה את פיה - אז באותה שעה התחזקו הרהורי התשובה בליבו. רק אז כבר היה מאוחר מדי ובלעתו האדמה מחמת חילול ה' הגדול שנעשה על ידו...

ועוד שהייתה עליו גזירת משה רבינו גדול הדור, שגזר שהקב"ה יעניש אותו בעונש חדש לגמרי, כדי שהעולם ידעו כי ה' שלחו ואינו עושה את השליחות מעצמו כפי שהעליל עליו קורח - לכן מוכרח היה הקב"ה להעניש מיד את קורח בכדי שכל העולם ישמעו וייראו. אך לעתיד לבא יקבל הקב"ה תשובתו ויזכה לחיי עולם הבא, ועליו התנבאה חנה ואמרה (שמואל א; ב, ו) "ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל".

פניני הפרשה

ברוך שעשני כהן

"ואת אשר יבחר בו יקריב אליו" (במדבר טז, ה)

הקשה רבי צדוק מלובלין:

למה אין כל כהן מזרע הכהנים מברך בכל יום "שעשני כהן", כמו שישראל מברך "שלא עשני אשה"?

השיב על כך האדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור:

במכילתא שנינו, כי לפני שחטאו בני ישראל בעגל היו כולם ראויין להיות כהנים, כמו שנאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", רק החטא גרם שהכהנים לבדם ייבחרו לגשת אל הקודש. נמצא אלמלי הכהן מברך "שעשני כהן", הריהו כמתכבד בקלון חברו...

מידת הדין לא תפגע בהם

"הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע" (במדבר טז, כא)

על מי מוסבת האזהרה "הבדלו"?

רבינו חיים בן עטר זיע"א, מבאר כי אזהרת הבדלו - לא למשה ואהרן הוא אומר, כי בהם לא תפגע מידת הדין הגם שיהיו בתוך העדה, אלא על הצדיקים הוא אומר, כיהושע וכלב ודומיהם ובני ביתם של משה ואהרן.

וזה שהמשיך הכתוב ואמר "ואכלה אותם כרגע". שהרי כבר נגזרה גזירה על הדור ההוא אלא שהועילה תפילת משה שלא ימותו כאיש אחד אלא במשך זמן ארוך ואחרי שחטאו שוב התחדשה הגזירה, לפי שהשטן מקטר בשעת הסכנה.

שלא ישתכח מן הלב

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח" (במדבר טז, לב)

עונשו של קורח בהצותו על משיח ה', במיתה כה משונה וחריגה אומר דרשני, שהרי ארבע מיתות בית דין נמסרו בתורה ובליעה באדמה אינה אחת מהן, ומדוע נענש קורח במיתה כה משונה?

הסבר נפלא לכך, ביאר רבי מרדכי שמואל קרול זצ"ל, שהרי חז"ל אמרו "גזירה על המת שישתכח מן הלב".

ומשום כך כשהתורה רצתה שלדורי דורות ייקחו מוסר השכל מפרשת קורח - להתרחק מן המחלוקת, היו צריכים לתת לו עונש באופן כזה שקורח לא ישתכח מן הלב, ולכן הוא היה חייב להיבלע חי בתוך האדמה, לבלתי ישכח מן הלב, וכך נשכיל ללמוד מוסר השכל לדורי דורות.

קוים לדמותה של אשת חיל בישראל

טוב וגם נעים

הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל בהקדמת ספר דעת תורה כתב אודות גדלותה של אמו הצדקנית, שבכל שבוע היתה לומדת הפרשה עם פירש"י, ולפעמים גם עם שאר פירושים כהרמב"ן ואור החיים וכלי יקר. והיתה מבינה ומפלפלת בהם בקושיות ופירוקים כצורבא מרבנן. כמו כן, היתה לה ידיעה גדולה בתנ"ך, כי חזרה על כל התנ"ך הרבה פעמים ואף מתורה שבע"פ לא הניחה ידה.

פעם בתוך אחת השיחות מנתה לפנינו כמה מסכתות שלמדה לעצמה, וראינו אותה יושבת בלילות וגורסת ב'עין יעקב' ושאר ספרי לקט אגדות הש"ס, הלך וחזור מראש ועד סוף כמה פעמים, ולא יהא בזה שום הגזמה אם נאמר, כי באגדות הש"ס היתה בקיאה יותר מכמה אנשים הנקראים תלמידי חכמים.

כל ימיה חייתה חיי צער ועוני, וניתן עליה להמליץ את המקרא 'טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה', שהרי ההבדל בין 'טוב' ל'נעים' הוא ש'טוב' לפעמים בתחילה אינו נעים אבל לבסוף יצא טוב, משא"כ 'נעים', שעכשיו הוא נעים אך יתכן שלבסוף הוא לא טוב כלל.

וכיוצא בזה אמרו 'וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה', וירא מנוחה זה עולם הבא, ואת הארץ זהו עולם הזה, ועל עולם הבא אמרו שנקרא 'טוב', ועל עולם הזה אמרו 'נעמה', לכן אמר כאן 'טעמה כי טוב' סחרה, 'אע"פ שכרגע הוא לא נעים', אלא טעמה שהוא יהיה 'טוב' ולכן לא יכבה בלילה - לעתיד, לאחר מותה, לא יכבה נרה.

"כנראה, השיב לו הגרי"ז, שהייתה להם אמה כשרה וגדולה, והיא שעמדה להם"...

ברוח דברים אלו אנו מוצאים באחד מספריו של המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל בפרק בו הוא מרחיב ומעמיק במעלת התפילה, מוצא לפתע המשגיח לנכון להקדיש גילוי בנימה אישית:

"בטוחני באופן אישי שאם הגעתי למשהו בתורה זה בזכות תפילותיה של אמי, שמתני לב שהייתה מתפללת עלי אפילו עשר פעמים ביום".

מספיגה ערכים חינוכיים

מעבר לענין של התפילה ודמעותיה של אם בישראל, יודעים אנו שאשה ניחונה בבניה יתירה, חז"ל אומרים "אשה מכתת באורחים יותר מן האיש". לא לחינם מסופר על הגאון רבי עקיבא איגר זיע"א, שהיה יושב עם אשתו ודן איתה בענייני יראת שמים עד חצות.

וכבר אצל האבות והאמהות אנו מוצאים שאברהם ושרה דנו כיצד לנהוג עם ישמעאל. חז"ל אומרים שהיה ביניהם דין ודברים, עד שהקב"ה אמר לו "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה". אנו נוכחים לראות עד כמה התורה מדגישה את השפעתן של האמהות על האומה הישראלית בהתהוותה. מי שאומרת "גרש את האמה" זו שרה אמנו, והקב"ה אומר לאברהם "שמע בקולה", בקול רוח הקודש שבה.

העוצמה הייחודית שיש לאשה שדעתה מקבלת משנה תוקף בחז"ל, מקבלת ביטוי חד בדברי רבי משה בר יוסף מטרנאני (המב"ט, בספרו 'בית אלוקים') המייחס לאישה את 'כוח ההמשכה', והוא ממשיך את הכוח הזה למים שיש להם את כוח ההמשכה.

יסוד זה הוא מיסוד מקורות ימי ישראל במדבר סיני, שארבעים שנה במדבר היה לבני ישראל מים בזכות בארה של מרים. והשאלה הנשאלת למה דווקא המים היו בזכותה?!

ויש על כך כמה הסברים ומה שנודע לענייננו כי המים, עניינם המשכה. בגוף האדם יסוד המים הוא הממשך את כוח המזון לכל פינות הגוף. המים מרכיבים שבעים אחוז מגוף האדם, הם שמספיגים את יסודות המזון המתעכל, למאה עשרים אלף קילומטר של כלי דם, המהווים את לשד חיותו של האדם.

כך האישה, יש בה 'כוח ההמשכה', היא שממשיכה את היסודות הרוחניים שהבעל מביא מבית המדרש, ובאמצעות העדינות וההרגש שלה, היא מספיגה את הערכים החינוכיים בילדים, בבני הבית, בדור ההמשך.

ויהרצוה

לזכרה של הרבנית
מזל מדלן פינטו ע"ה

טעמה פי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה

פסוק זה נדרש בפי חז"ל על חנה הנביאה שבזכות תחינתה במשכן, זכתה ללדת את שמואל הנביא, כמובא במדרש 'טעמה כי טוב סחרה, זו חנה שטעמה טעם תפילה, שנאמר ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' וגו', לפיכך זכתה ויצא ממנה בן שהיה זוג למשה ולאהרן, שהיו מאירין לישראל כנרות, דכתיב משה ואהרן ככהניו ושמואל בקראי שמו (תהלים צט, ו), וכתיב ביה בשמואל ונר א-להים טרם יכבה ושמואל שוכב בהיכל ה'" (ש"א ג, ג).

לא לחינם עיקרי הלכות תפילת 'שמונה עשרה', שהיא התפילה החשובה שאדם מתפלל בכל יום, קבעו חז"ל על פי התנהגותה של חנה אם שמואל בתחנוניה לזכות בו. ויש בכך מסר חינוכי לדורות על כוחה של האשה בתפילותיה ובמעשיה לזכות ולגדל בית של תורה, ולרוות נחת מדורות ישרים מבורכים.

מסופר על אחד מבעלי התשובה בדורנו, שעמד נרגש ונפעם ליד היכל הישיבה; הוא לא מסוגל להבין מה גרם לו לשוב לפתע לחיקה לאחר כה הרבה שנות ניכור מהיהדות. לפעמים הוא יושב מול אלבום התמונות המשפחתי וחושב לעצמו: איך זה שאחרי דורות של חיי טימעה והתבללות, הוא יושב כאן ליד השולחן ולומד עם ילדיו החינניים גמרא רש"י ותוספות?

את השאלה הזו הוא שאל את מרן הגראמ"מ שך זצ"ל. ולא רק הוא שאל זאת, רבים כמותו בעולם החזרה בתשובה שואלים את עצמם אותה שאלה.

מרן הרב שך זצ"ל הרהר, לפתע התנער ואמר בקול בוכים:

"סבתא, דמעו של סבתא. שם ליד נרות השבת כשעמדה והליטה את פניה ובקול חרישי ומתחנן נשאה תפילת "זוכני לגדל בנים ובני בנים"... דמעות אלו אינן שבות ריקם, בכוחן לפעול גם לטווח של שנים רבות שישובו בנים לגבולם"...

ובאסיפת מחנכים כשנשא מרן הרב שך מדברותיו, הוא תהה אודות הסוד של אותם יחידים שעמדו לישראל כגלגל חמה. לדוגמה הזכיר את רש"י, שדווקא הוא מכל תור הזהב של רבותינו הראשונים וזכה להיות רבן של ישראל בכל הדורות.

השאלה שעמדה בחלל האויר היא על מה למה זכה לכך רבינו שלמה יצחקי יותר מאחרים?

"זה מהדברים המכוסים, יתכן - השיח מרן זצ"ל כבינו לבין עצמו - מזכותו שלו או בזכות אמו הצדקנית ותפילותיה..." (מרן הרב שך עמ' 26).

ולימים כשנשאל פעם על ידי תלמיד איך זוכים לבנים גדולים? השיב לשואל קצרות "על ידי אמה גדולה"...

וסיפר שפעם הוא עצמו תהה באזני הגרי"ז מברסק זצ"ל, על פלוני שהיה ידוע כאדם שאינו הגון, ותהה כיצד זה זכה לילדים טובים ונפלאים?

בשורה טובה לשוחרי תורה

הופיעו ויצאו לאור הספרים החשובים

אעירה שחר

על התורה והמועדים
ו' חלקים

מאת מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א